

Verkiezingsprogramma

GROEN
LINKS
ALPHEN AAN
DEN RIJN

**TIJD VOOR
VERANDERING**
in Alphen aan den Rijn

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Inhoudsopgave

i. Inleiding	3
ii. Terugblik: wat heeft GroenLinks Alphen aan den Rijn bereikt?	5
Thema's:	
1. Méér natuur binnen én buiten de bebouwde omgeving	7
2. Naar een duurzame toekomst	10
3. Werken en zorgen voor elkaar	13
4. Iedereen hoort erbij en doet mee	18
5. Prettig wonen in wijken en kernen	22
De 10 speerpunten voor GroenLinks Alphen aan den Rijn	25
De programmacommissie	26
De kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018	27

i. Inleiding

GroenLinks staat voor verandering, ook in Alphen aan den Rijn. Wij staan voor een nieuwe politiek in onze gemeente. Wij willen een hoopvol Alphen aan den Rijn waarin niet de winst op korte termijn, maar het gemeenschappelijke belang op lange termijn centraal staat. Waarin we eerlijk delen, in plaats van hardvochtig bezuinigen. Waarin we niet verdelen, maar verbinden en vertrouwen. Waarin welzijn en een groene economie vooropstaan. Dat is het Alphen aan den Rijn dat GroenLinks kiest met dit programma.

GroenLinks streeft naar een samenleving waarin iedere burger, jong en oud, gelijke kansen krijgt. Wij willen dat iedereen in onze gemeente een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Iedereen moet kunnen meedoen, met een baan, vrijwilligerswerk of een opleiding. Als het mensen niet lukt om zelf een baan te vinden, moet de gemeente helpen. Als je je baan verliest of ziek wordt, moet er een goed sociaal vangnet zijn. We laten mensen nooit in de steek. In de zorg staat aandacht voor de mens centraal, in plaats van regels en structuren. Er moet ruimte zijn om te kijken naar wat mensen zelf kunnen en willen.

GroenLinks wil dat onze kinderen kunnen opgroeien in groene en gezonde wijken. Wij willen dat kinderen zorgeloos buiten in het groen kunnen spelen en daar schone lucht inademen. Alphen aan den Rijn moet haar bijdrage leveren aan het tegengaan van de opwarming van de aarde, door het gebruik van duurzame energie actief te bevorderen en uitstoot van CO2 en methaan tegen te gaan. Daarom kiezen wij voor energiezuinige huizen, voor schoon vervoer zonder uitstoot, voor mooie groene parken met ruimte om te spelen en te sporten. Als we kiezen voor schone, groene en gezonde oplossingen, geven we een gezonde planeet en een evenwichtig klimaat door aan onze kinderen.

GroenLinks heeft vertrouwen in mensen. Wij geloven dat ieder mens zelf wat van zijn of haar leven en leefomgeving wil maken. Daarom geven wij ruimte aan betrokken burgers die hun omgeving groener, mooier of schoner willen maken. Daarom geven wij vertrouwen aan docenten, verpleegkundigen en andere beroepskrachten die mensen helpen. En daarom geven wij ruimte aan de wensen en mogelijkheden van mensen zelf, in plaats van het blindelings volgen van regels en structuren.

GroenLinks staat voor een politiek waarbij zorgvuldig met de leefomgeving wordt omgegaan, zowel in de kernen als in het buitengebied. Door haar centrale ligging in de Randstad is Alphen aan den Rijn een gemeente met veel mogelijkheden. Daardoor is het voor sommige partijen aantrekkelijk om steeds maar meer te bouwen en asfalteren in onze gemeente. Het Groene Hart is voor ons te waardevol om dit te laten gebeuren. Wij willen de polders open houden en zorg dragen voor de planten en dieren die daar leven.

Kortom, wij willen dat Alphen aan den Rijn als groene gemeente in het Hart van Holland een sociaal en duurzaam beleid voert. Er valt wat dat betreft nog veel te veranderen en te verbeteren. De afgelopen raadsperiode heeft de gemeenteraadsfractie van GroenLinks al hard gewerkt. Door voorstellen en constructieve kritiek op het collegebeleid hebben wij de gemeente groener en socialer gemaakt. Maar we zijn nog lang niet waar we willen zijn.

Dit verkiezingsprogramma is een samenvatting van de doelen van GroenLinks Alphen aan den Rijn voor de raadsperiode 2018-2022. Het is als volgt opgebouwd:

- Overzicht van wat GroenLinks Alphen aan den Rijn de afgelopen vier jaar heeft bereikt
- Programmapunten in vijf thematische hoofdstukken, elk resulterend in twee speerpunten
- Alle speerpunten op een rijtje

“We gaan Nederland veranderen”, zei Jesse Klaver bij zijn aantreden als leider van GroenLinks.

Voor ons betekent dit: wij gaan Alphen aan den Rijn veranderen. Met dit verkiezingsprogramma als leidraad. Als jullie op 21 maart 2018 naar de stembus gaan, ligt het lot van de gemeente in jullie handen: gaan we door op dezelfde weg, of kiezen we voor werkelijk groen en sociaal beleid?

Samen veranderen wij Alphen aan den Rijn.

Stem 21 maart 2018 GroenLinks.

ii. Terugblik: wat heeft GroenLinks Alphen aan den Rijn bereikt?

Als we vooruitkijken naar de doelen voor de komende vier jaar, is het logisch om ook terug te kijken naar wat GroenLinks de afgelopen raadsperiode heeft bereikt. De fractie opereerde tot september 2017 als oppositiepartij in de gemeenteraad. De fractie heeft het college van burgemeester en wethouders kritisch gevolgd, maar waar mogelijk ook samen aan vernieuwende voorstellen gewerkt. Door deze strategie heeft GroenLinks de afgelopen periode de meeste moties en amendementen binnengesleept van alle partijen. En daar zijn we best trots op.

Nadat VVD in september 2017 het college verliet, is GroenLinks gedoogpartner geworden van het college. GroenLinks heeft besloten steun te verlenen omdat wij erin slaagden om het vernieuwde collegeakkoord met voldoende groene en sociale punten te verrijken. Zo is er een maximale inspanning toegezegd voor het realiseren van zonneweides en goede vervanging voor de windmolens langs de N11. Ook zal er meer aandacht zijn voor het tegengaan van armoede. Het akkoord is geldig tot en met de komende verkiezingen.

De volgende moties van GroenLinks, waarvan sommige samen met andere partijen in de gemeenteraad zijn ingediend, zijn aangenomen door de raad of overgenomen door het college van burgemeester en wethouders:

Energie

- Motie Green Deal onderwijshuisvesting
- Motie zonnepanelen op pand SWA
- Motie energieconvenant met bedrijfsleven
- Motie verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Motie green deals met maatschappelijke organisaties
- Motie om huurders te betrekken bij verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Initiatiefnota: doorbraakplan duurzame energie

Sociaal

- Motie 'iedereen doet mee: iedereen die graag wil werken moet worden ondersteund door het Alphenense Werkbedrijf om aan de slag te kunnen
- Motie Steunpunt GGZ
- Motie open houden Open Venster
- Motie 'Right to Challenge'
- Motie 'Geen wachtlijsten in het sociaal domein'
- Motie ondersteuning jonge mantelzorgers
- Motie klachtenfunctionaris sociaal domein
- Motie verbeteren privacy in sociaal domein
- Motie onderzoek Participatiewet

Dichtbij

- Motie om opbrengst van verkoop The Speaker te gebruiken om Castellum en Parktheater geschikt te maken voor popmuziek
- Moties om (gemeentelijke) monumentale panden voor maatschappelijke doeleinden te gebruiken
- Motie behoud kwaliteit bibliotheken in kernen
- Motie voor proef gelegaliseerde cannabisteelt
- Motie meer geld voor evenementen
- Motie proef legale teelt cannabis

Ruimtelijk

- Motie geen wegen door het Zaanse Rietveld
- Motie betrekken bevolking bij verkennen nieuwe woningbouwlocaties

Naast deze moties heeft de fractie zich ook voor veel andere zaken ingezet en doelen bereikt, zoals:

- Eigen gebouw Molukse stichting Kajuh Putih
- Goede locatie en uitvoering van station Hazerswoude-Rijndijk
- Herstel fietstunnel Boskoop Boezemlaan – Zwarte pad
- Behoud van monumentale panden in alle kernen, zoals de raadhuizen Boskoop en Alphen a/d Rijn, Oude Scala College (Burgemeester Visserpark), watertoren Boskoop, Nutsgebouw, Bonifatiuschool, Scheepjeskerk in Groenendijk, Villa Teylingen in Boskoop
- Belangen dorpskernwinkeliers in Boskoop en Hazerswoude
- Ondersteuning Zwammerdam Energieneutraal
- Studio Oosterman in Aarlanderveen voor sluiting behoeden
- Tunnel in Hazerswoude - Dorp
- Verzet tegen bomenkap o.a. bij Scala college, Prins Bernardlaan
- Een duidelijk bomenbeleid
- Behoud gemeentearchief in onze gemeente
- Behoud Gnephoekpolder
- Initiatief duurzaamheidsconferentie
- Uitbreidingsmogelijkheden Archeon met genoeg ruimte voor Romeinse schepen
- Vuurwerkvrije zones en alleen publiek afsteken van vuurwerk in vuurwerkshows
- Verzet tegen zwanendriften en zwanenjacht
- Vergunningverlening Hoekstock
- Cameratoezicht in het centrum van Boskoop
- Een goede locatie voor Snackbar de Ridder

1. Meer natuur binnen én buiten de bebouwde omgeving

Wat maakt Alphen aan den Rijn uniek? Als je die vraag stelt aan mensen binnen of buiten onze gemeente, is het antwoord vaak 'onze positie in het Groene Hart'. De politiek heeft ervoor gekozen om Alphen als *Groene Stad met Lef* op de kaart te zetten, door middel van citymarketing. Bij zulke woorden horen ook daden, maar die ontbreken nogal eens. Te vaak zijn de verkeerde keuzes gemaakt, waarbij de natuur moet wijken voor wegen, kantoren of huizen. Dat moet veranderen. GroenLinks wil dat Alphen aan den Rijn écht de stad wordt van natuur, landschap en biodiversiteit.

We koesteren de groene ruimte

Dit doen we door de schoonheid, stilte en weidsheid van ons landschap te beschermen. Deze dingen maken onze gemeente uniek. Uitbreidingen van wegen, woningen en bedrijfsterreinen tasten het Groene Hart al jaren aan. GroenLinks vindt dat het belang van natuur en biodiversiteit zwaarder moet meewegen in de discussie over stadsuitbreiding. Waardevolle polders als de Gnephoek en het Zaanse Rietveld moeten koste wat kost open blijven. Door landbouwgrond en braakliggende kwekerijen terug te geven aan de natuur, kan ons landschap waardevoller worden, door een grotere diversiteit aan planten en dieren.

Ook de groene ruimte binnen de bebouwde kom is wat de bewoners van Alphen aan den Rijn juist waarderen in de gemeente. Het kappen van oude bomen wordt een uitzondering. Bomen en planten zijn niet alleen mooi om te zien, maar vangen ook CO² op en vormen een buffer voor geluid en fijnstof. GroenLinks pleit voor de structurele inzet van een stadsecoloog die adviseert in de planvorming en de uitvoering van een bomenbeleid. Daarnaast voorkomen we schade aan natuur, bomen en biodiversiteit door de inzet van meer handhavers. We creëren een groenere en meer leefbare stad met groene tuinen, gevels en daken en het stimuleren van de aanleg van natuurlijke oevers bij sloten, vijvers en vaarten.

We gaan respectvol om met dieren en planten

We ondersteunen landbouwbedrijven en kwekerijen die hun bedrijf verduurzamen en natuurvriendelijker maken. Zo stimuleren we een grotere rijkdom aan planten en dieren. In een duurzame wereld gaat productie van voedsel en sierplanten hand in hand zorg voor de natuur. Als consument moeten we de gelegenheid krijgen om gezonde en duurzame keuzes te maken over wat er op ons bord ligt en in onze tuin staat. Landbouwbedrijven en kwekerijen moeten zo zijn ingericht dat ze de natuurlijke waarde van de landbouwgrond en het grondwater niet beschadigen. In de Greenport dringen we het gebruik van gif terug. Zo beschermen we ons grondwater en beperken we de sterfte van bestuivende insecten.

We zorgen dat het welzijn van zowel huisdieren als wilde dieren wordt beschermd. GroenLinks wil daarom naar een ambitieus dierenbeleid in Alphen aan den Rijn dat ook daadwerkelijk wordt gehandhaafd. Wij willen geen megastallen en mestoverschotten. Kippen moeten kunnen fladderen, varkens moeten kunnen wroeten en koeien horen in de wei. Ook in onze gemeente zijn veel zuivelbedrijven. De gemeente kan een rol spelen als het gaat om ruimtelijke ordening. Daarnaast kan de gemeente lobbyen, bijvoorbeeld bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Programmapunten

1. We houden de Gnephoek open, door het benutten van bedrijventerreinen en leegstaande kantoren in de gemeente. Voorbeelden daarvan zijn het Rijnhavengebied, de Heijmanswetering, Rijnpark, Oost- en Westvaartpark en locaties in Boskoop-Oost. Als er toch ergens nieuwe woningen of bedrijfspanden moeten worden gebouwd, kiezen we voor de locatie met de laagste natuurwaarde. De Gnephoek bestaat uit authentiek veenweidegebied, waar in de winter de Kleine Zwaan foerageert en rust. In Nederland zijn verschillende foerageergebieden en slaapplaatsen van de Kleine Zwaan aangewezen en beschermd als Natura 2000-gebied op grond van de Wet Natuurbescherming. We moeten daarom kijken of we ook de Gnephoek als Natura 2000-gebied kunnen laten aanwijzen. We behouden het Zaanse Rietveld als natuur en recreatiegebied. Dit is een duidelijk voorbeeld van hoe GroenLinks wil omgaan met natuur en landschap: niet doorsnijden met wegen, maar conserveren en benutten voor recreatie
2. Meer gebieden in onze gemeente, bijvoorbeeld Alphense polders zoals de Gnephoek, krijgen de bestemming 'natuur' en worden in beheer gegeven aan (lokale) natuurorganisaties. De gemeente zorgt voor waarborging van haar waardevolle poldergebied. Het ecologisch groen in het Groene Hart is essentieel voor de huisvesting van talrijke dieren.
3. GroenLinks wil boeren stimuleren om gras minder te maaien en bloemen in te zaaien, zodat bestuivers en andere dieren meer kansen krijgen.
4. We streven naar zoveel mogelijk duurzame en gifloze landbouwbedrijven en boomkwekerijen. De gemeente heeft daarbij een belangrijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de aansturing van de Omgevingsdienst.
5. Alphen aan den Rijn moet een bijvriendelijke stad worden: de gemeente zorgt daarom voor voldoende inheemse drachtplanten. Om bloemen een kans te geven moet het schoffel- en maaibeleid van gemeentelijke perken terughoudender zijn, het is voldoende om aan het einde van het seizoen eenmaal te maaien. Ook is er meer controle nodig op de uitvoering van het beleid. Hiermee dragen we bij aan het op peil houden van de biodiversiteit, met name van de bijenstand. We stimuleren bewonersinitiatieven die zorgen voor meer drachtplanten.
6. Bomen, parken en ander openbaar groen krijgen prioriteit in de gemeente. In de afgelopen jaren zijn veel te veel monumentale bomen gekapt om plaats te maken voor wegen of bebouwing. We willen niet minder, maar méér bomen.
7. We stimuleren groene gevels en daken, bijvoorbeeld als de gemeente nieuwe gebouwen realiseert.
8. Er komt voorlichting aan Alphenaren over hoe de inrichting van tuinen biodiversiteit kan ondersteunen. Mensen die hun schutting vervangen door een mus- en egelvriendelijke heg, of betegeling vervangen door begroeiing, kunnen gebruik maken van stimuleringsmaatregelen.
9. We steunen de lokale Dierenbescherming en lokale dierenopvangcentra. Er is goede opvang voor zwerfdieren, gewonde dieren en verwaarloosde dieren. Het is belangrijk dat de dierenambulance passende huisvesting heeft en dat goede medische zorg voor dieren in nood gegarandeerd is, ook voor in het wild levende dieren.

10. De gemeente Alphen aan den Rijn moet bewoners aanmoedigen om hun katten te laten steriliseren/castreren en chippen. Zo voorkomen we dat de opvangcentra blijven volstromen.
11. GroenLinks wil een vangnetregeling voor mensen die door omstandigheden niet in staat zijn voor hun huisdier te zorgen. Bijvoorbeeld door in uitzonderingsgevallen dierenartskosten toe te voegen aan de regeling Bijzondere Bijstand.
12. We moeten voorzichtig omgaan met (broedende) vogels in de natuur. Natuur heeft de ruimte nodig. GroenLinks wil dat de gemeente afspraken maakt met woningcorporaties, zodat deze bij nieuwbouw en renovatie meer broedgelegenheden en nestmogelijkheden maken. Voorbeelden zijn dichte hagen, nestkasten, zwaluwtorens en de toepassing van vogelvides onder daken.
13. De gemeente Alphen aan den Rijn bevordert biologische veeteelt door alleen biologische zuivel en vlees in te kopen en aan cateraars eisen te stellen op gebied van diervriendelijkheid.
14. GroenLinks wil diervriendelijke kinderboerderijen. Dat betekent dat de leefomstandigheden in kinderboerderijen zo goed mogelijk moeten zijn. Vijftien dierenwelzijnsorganisaties ondersteunen het manifest Kinderboerderijenbesluit. Op basis van dit manifest gaan wij met kinderboerderijen in gesprek over een diervriendelijker fokbeleid.
15. GroenLinks wil een strenge controle op vogelmarkten in de gemeente Alphen aan den Rijn. Vogels op vogelmarkten worden vaak onder dieronvriendelijke omstandigheden vervoerd, gestald en verkocht. Voor de consument is lastig na te gaan of verkopers correcte informatie geven, waardoor zieke of uit de natuur geroofde vogels aan kopers kunnen worden verkocht.
16. De portefeuille dierenwelzijn wordt ondergebracht bij een wethouder en een gemeentelijk opsporingsambtenaar.

Speerpunten:

- **We koesteren de groene ruimte in de gemeente. Als er gebouwd moet worden kiezen we voor de locatie met de laagste natuurwaarde.**
- **We bevorderen een rijkdom aan planten en dieren en behandelen alles wat leeft met respect.**

2. Naar een duurzame toekomst

Alphen aan den Rijn is een fijne gemeente om in te wonen en te werken. Dat willen wij ook zo houden. GroenLinks wil echter zorgvuldiger omgaan met onze leefomgeving, om een gezonde wereld te creëren voor de volgende generatie. Dat betekent een schone lucht en een evenwichtig klimaat. Zoals we weten zijn fossiele brandstoffen eindig en wamt de aarde op. Dit probleem reikt verder dan onze gemeente, maar om het op te lossen is het essentieel dat we op alle niveaus aan de slag gaan: op internationaal, nationaal, regionaal én lokaal niveau. Dit gevoel van noodzakelijkheid leeft nog te weinig in de gemeente. Om Alphen aan den Rijn klaar te maken voor de toekomst moeten we ambitieuzer zijn in het opwekken en gebruiken van duurzame energie. Ook moeten we af van de wegwerpeconomie. GroenLinks wil naar een circulair systeem waarin grondstoffen geen afval zijn, maar telkens opnieuw worden gebruikt. Zo kunnen kinderen opgroeien in een schone, toekomstbestendige stad. Ten slotte moet de lucht schoner. Het inademen van schone lucht is van levensbelang. Helaas is de Randstad een van de gebieden in Europa met de meeste luchtvervuiling.

Alphen wordt energieneutraal

GroenLinks wil wonen, werken en vervoer in Alphen aan den Rijn zo snel mogelijk energieneutraal maken. Dit doen we op verschillende manieren. Door lokaal duurzame energie op te wekken, zodat kolen- en gascentrales zo snel mogelijk kunnen sluiten. Door huizen te isoleren en niet langer aardgas te gebruiken voor verwarming of koken. Door vervoer schoner te maken en in te zetten op goed treinvervoer, elektrische bussen met een breed bereik, een betere infrastructuur voor elektrische auto's en natuurlijk ruim baan voor fietsers. Al deze maatregelen vragen veel investeringen en een goede infrastructuur voor zowel warmte als elektriciteit. Een grote opgave, maar wel een belangrijke. Want deze maatregelen zorgen niet alleen voor een duurzame toekomst, maar ook voor werk en een lagere energierekening. We mogen niet blijven steken in vrijblijvende ambities: daarvoor is Alphen te mooi!

Om de plannen uit te voeren is het noodzakelijk dat de gemeente bewoners, verenigingen, bedrijven, energiecoöperaties en overheden samenbrengt. De praktijk leert dat er in deze groepen steeds meer initiatieven zijn om een verduurzamingsslag te maken. De gemeente moet samen met de betrokkenen doelen stellen en hen helpen om kansen op te pakken. We moeten buurten en bedrijven stimuleren om net dat stapje extra te maken. GroenLinks vindt het belangrijk dat bewoners bijvoorbeeld weten hoe duurzaam en leefbaar hun buurt nu is, wat ze kunnen doen om dat te verbeteren en welke rol de gemeente daarbij kan hebben. Er moet lokaal voldoende overeenstemming zijn om de plannen te realiseren.

Gelukkig hebben we in Alphen aan den Rijn de eerste stap naar een duurzame gemeente gezet. GroenLinks heeft samen met Nieuw Elan en het CDA het initiatief genomen voor het 'Doorbraakplan Duurzaamheid'. Dit initiatiefvoorstel is op 30 maart 2017 aangenomen door de gemeenteraad. De speerpunten zijn het verduurzamen van woningen en vervoer, het aanmoedigen van duurzame initiatieven als zonneweides en windmolens, en het vergroenen van de stad, bijvoorbeeld door meer bomen en groene gevels. De gemeente moet hierover concrete plannen maken, die zij samen met

burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven gaat uitvoeren. Hiervoor is ook geld nodig. De gemeenteraad heeft 5 miljoen euro beschikbaar gesteld. GroenLinks gaat zich er hard voor maken dat deze ambities in de komende jaren ook echt worden waargemaakt.

Afval wordt grondstof

We moeten toe naar een economie gericht op hergebruik en hernieuwbare grondstoffen, waarbij deze zo efficiënt mogelijk worden benut: een circulaire economie. Alphen aan den Rijn moet de standaard zetten voor producten die minder schaarse grondstoffen vergen, langer meegaan, beter te repareren en beter te recyclen zijn. Zo zorgen we ervoor dat bedrijven niet langer grondstoffen gebruiken die medeoorzaak zijn van oorlogen, uitbuiting en milieuverniëting. We belonen het scheiden van afval en hergebruik.

Organisch materiaal kan worden gebruikt voor stadslandbouw en in wijktuinen. Goed scheiden moet worden beloond. Zamel je met je wijk of buurt papier of andere waardevolle grondstoffen in? Dan kun je de opbrengsten gebruiken voor buurtfeesten, speeltuinen of andere manieren om je buurt of wijk leefbaar te maken.

Programmapunten

1. We geven duurzaamheidsleningen aan inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven, zodat de bebouwde omgeving in Alphen aan den Rijn zo snel mogelijk energieneutraal kan worden.
2. Vastgoed dat in bezit is van de gemeente, zoals overheidsgebouwen, zwembaden en buurthuizen, wordt energieneutraal. De investeringen daarin verdienen we terug, doordat we veel energie besparen.
3. Openbare verlichting wordt zo snel mogelijk vervangen door ledverlichting.
4. We maken ruimte voor zonnepanelen en windmolens om duurzame energie op te wekken. We tasten natuurgebieden daarvoor niet aan. We kijken naar gronden die nu een agrarische en kwekerijbestemming hebben of die braak liggen.
5. We moeten in Nederland zo snel mogelijk stoppen met het gebruik van aardgas, dus ook in Alphen aan den Rijn. Nieuwbouw wordt vrij van aardgas en ook in bestaande gebouwen verwarmen en koken we steeds meer op andere manieren. Voor alternatieven kijken we naar biogas, aardwarmte, restwarmte uit industrie, warmte- en koudeopslag en het gebruik van warmtepompen. De gemeente neemt hierin een stimulerende en coördinerende rol op zich.
6. Het is onterecht dat er op het treintraject Leiden-Utrecht nog steeds geen totale spoorverdubbeling heeft plaatsgevonden, ondanks eerdere beloftes. Het gemeentebestuur moet zich daarom krachtiger inzetten om die verdubbeling te realiseren.
7. Wij willen dat er goede busverbindingen zijn naar de verschillende kernen.
8. Er moeten elektrische bussen gaan rijden. Hierop moeten we aandringen bij de Provincie.
9. De bezorging van pakjes door koeriersdiensten doet een onevenredige aanslag op het verkeer en het milieu. Koeriersdiensten moeten daarom zo veel mogelijk worden gebundeld door gebruik te maken van overslag. Daarnaast moet bezorging met elektrische vervoersmiddelen plaatsvinden, of met de fiets.

10. Het aantal fietsenstallingen en de beschikbaarheid van OV-fietsen bij stations wordt zo nodig verder uitgebreid om de combinatie fiets- trein aantrekkelijker te maken. De mogelijkheid van voldoende fietsstallingen bij voorzieningen en bedrijventerreinen wordt opgenomen in ruimtelijke ordeningsvoorschriften. Het Actieplan Fiets 2016-2020 moet versneld worden doorgevoerd, met de daarbij noodzakelijke verhoging van het budget.
11. In onze gemeente hebben wij veel te maken met slappe klei- en veengrond. Dit zorgt - zeker in combinatie met de klimaatverandering – voor veel uitdagingen en kansen voor inwoners, bedrijven/ondernemers, agrariërs en onze gemeente. Wij willen dan ook investeringen in kennis en materieel om de bodemproblemen op te lossen. Een belangrijke eerste stap hierbij is het in beeld brengen van de bodemopbouw en (grond)waterhuishouding in onze gemeente.
12. Gebruik van plastic verpakkingen moet worden tegengegaan; de gemeente bevordert actief bewustwording hierover richting bedrijven en burgers.

Speerpunten:

- **Wonen, werken en verkeer moeten zo snel mogelijk energieneutraal worden.**
- **De gemeente spoort bedrijven en burgers aan tot hergebruik van materialen en apparaten.**

3. Werken en zorgen voor elkaar

Gemeenten zijn sinds een paar jaar verantwoordelijk voor jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de nieuwe participatiewet. Decentralisatie van de maatschappelijke opvang wordt de komende jaren een belangrijk thema. GroenLinks wil dat iedereen in onze gemeente de benodigde ondersteuning, opvang of zorg krijgt en dat iedereen een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Iedereen moet kunnen meedoen, via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school. Als het mensen zelf niet lukt om een baan te vinden, dan willen wij dat de gemeente helpt. Als je je baan verliest of ziek wordt, moet er een goed sociaal vangnet zijn. GroenLinks vindt ook dat ieder kind een goede start en een eerlijke kans verdient. Om goed te kunnen leren op school, maar ook om te ontdekken wat zijn of haar dromen zijn. In de zorg is het belangrijk dat mensen centraal staan, in plaats van regels en structuren. Er moet ruimte zijn om te kijken naar wat mensen zelf kunnen en willen.

In Alphen aan den Rijn hebben Nieuw Elan, CDA, VVD, CU en D66 gekozen voor aanbestedingen op het sociale domein, Jeugdhulp en WMO, waarbij één grote aanbieder de opdracht mag uitvoeren. GroenLinks staat kritisch tegenover de grote bezuinigen die deze aanbestedingen met zich meebrengen. Wij vinden het belangrijk dat een aanbesteding gericht is op kwaliteit en resultaten. Investeren in goede zorg, ondersteuning en voldoende participatiemogelijkheden betekent dat de kosten voor de baten uit gaan. Kwaliteit mag geld kosten, maar dit geld moet doelmatig worden ingezet. Dat betekent dat bureaucratie moet worden teruggedrongen. Ook moeten zorgmedewerkers en hulpverleners de tijd en ruimte krijgen om aan de kwaliteit van de zorg en hulp te werken. Daarnaast vindt GroenLinks het belangrijk dat er binnen de aanbestedingen ruimte is voor lokale initiatieven en kleine lokale zorgaanbieders.

Eerlijke kansen

Wie je ouders zijn, mag niet bepalen hoe ver je kunt komen, of hoe groot je kunt dromen. Ieder kind verdient een goede start. Daarom moet onze aandacht erop zijn gericht om de achterstanden van kinderen weg te werken, om zo hun talenten verder te ontwikkelen. Geen enkele jongere mag te vroeg afhaken of worden afgeschreven. Iedereen die leerplichtig is en niet op school zit of een leerwerktraject volgt, kan een aangepast zorg-onderwijsarrangement krijgen als dat nodig is. Op school en daarbuiten krijgen kinderen de ruimte, door voldoende sport- en speelvoorzieningen.

Soms komen kinderen of jongeren in zulke grote problemen dat zij hulp nodig hebben. GroenLinks vindt dat jeugdzorg snel moet kunnen optreden, omdat zo veel leed kan worden voorkomen. Wij vinden wachtlijsten onacceptabel. Ook is het belangrijk dat zorg goed aansluit bij wat kinderen en jongeren nodig hebben. Daarom moeten kinderen en hun ouders ook zélf een stem hebben in het zoeken naar de beste oplossing.

Iedereen doet mee

Voor ieder mens is het belangrijk om het gevoel te kunnen hebben 'een steentje bij te dragen' aan de samenleving. GroenLinks wil dat iedereen kan meedoen. Via betaald werk, school, mantelzorg of vrijwilligerswerk. Als dat niet lukt, is het de taak van de overheid om mensen te helpen, bijvoorbeeld met

extra ondersteuning of begeleiding. Ons uitgangspunt is altijd: minder regels en meer vertrouwen in de keuzes van mensen zelf. Wij willen af van de onnodige, 'pesterige' regels voor mensen met een bijstandsuitkering. Wij willen dat zij meer mogen bijverdienen en dat er minder dwang wordt opgelegd. Wij vinden het belangrijk dat mensen met een beperking voldoende mogelijkheden hebben om aangepast werk te krijgen. Hiervoor hebben we een stevig werkbedrijf nodig, met voldoende mogelijkheden voor beschut en aangepast werken, leer-werktrajecten en detachering vanuit het werkbedrijf.

Menselijke zorg

Ouderen en mensen met een beperking verdienen menselijke zorg. GroenLinks wil dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen in hun eigen, vertrouwde omgeving. Mensen, met hun eigen talenten en behoeften, moeten centraal staan. Niet de regels van de gemeente, of de bevoegdheden van de afdelingen. GroenLinks vindt het belangrijk dat familieleden en vrienden vanaf het eerste moment actief betrokken worden bij de zorg en ondersteuning, als de zorgvrager dit wenst. Mantelzorgers zijn onmisbaar. Een goede afstemming met en ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is wenselijk om overbelasting tegen te gaan.

Zorg gaat om meer dan het beter maken van de patiënt. Er moet oog zijn voor álle problemen waar mensen mee te maken hebben: werk, inkomen, wonen, gezondheid en jeugdzorg. Al die problemen moeten niet apart, maar in samenhang worden aangepakt. Het is belangrijk dat professionele hulpverleners, verpleegkundigen van de thuiszorg, andere begeleiders, schuldhulpverleners, de huishoudelijke hulp, mantelzorgers en vrijwilligers goed met elkaar samenwerken en elkaar snel weten te vinden. Zorg, opvang en ondersteuning moet snel worden gerealiseerd. Met de decentralisatie van de maatschappelijke opvang naar de lokale gemeente, is het van belang dat dak- en thuislozen zeven dagen per week gebruik kunnen maken van het Open Venster als ontmoetingsplaats. Daarnaast moeten er voldoende plekken zijn waar mensen tijdelijk kunnen worden opgevangen en waar zij de ondersteuning kunnen krijgen die nodig is om hun leven op orde te krijgen. Dit kan in een door de gemeente betaalde time-out voorziening, die gekoppeld kan worden aan een steun- en informatiepunt voor GGZ.

Verder willen we gezondheidsproblemen voorkomen door het stimuleren van sport en beweging, het creëren van gezonde lucht en het aanbieden van gezonde voeding op scholen.

Programmapunten

1. Kinderen en jongeren zijn de toekomst van Alphen aan den Rijn. GroenLinks zet daarom in op het voorkomen van problemen op latere leeftijd. Kinderrechten zijn daarbij ons moreel kompas en onze meetlat.
2. De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat iedere jongere de hulp krijgt die hij of zij nodig heeft. We praten daarom niet óver de kinderen en hun ouders, maar mét hen. De uitdaging is om sneller en beter hulp te bieden, zodat zwaardere zorg niet nodig is. Als het nodig is, moet een jongere tijdig worden doorverwezen naar specialistische hulp. Wachtlijsten zijn onacceptabel.
3. De gemeente geeft in samenwerking met scholen passende opvoedings- en opgroeiondersteuning aan zorgleerlingen, hun gezin en docenten.
4. Iedere jongere zit op school of volgt een leer-werktraject. Als een jongere thuiszit, moet samen met ouders en jongere bekeken worden wat daarvan de oorzaak is. Zo kunnen we actief naar een passende oplossing zoeken.
5. Kinderen van migranten moeten evenveel kansen krijgen als andere kinderen in Alphen aan den Rijn.
6. De overgang van jeugdhulp naar WMO (18-/18+) hoort goed geregeld te zijn. Jongeren tot 23 jaar die zorg en ondersteuning nodig hebben, moeten passende zorg ontvangen. Er moet speciale aandacht zijn voor pleegouders, gezinshuisouders en jongeren in instellingen. De zorg mag niet abrupt stoppen als de jongere 18 jaar wordt, maar gaat door zolang dit nodig is.
7. Mensen met een beperking of een chronisch of psychosociaal probleem krijgen zorg en ondersteuning, waardoor zij mee kunnen doen in de samenleving. De kosten gaan ook hierbij voor de baten uit. De kwaliteit en de resultaten van deze hulp zijn daarom belangrijker dan het inperken van de uitgaven.
8. GroenLinks vindt het belangrijk dat familie of vrienden bij de hulpvraag worden betrokken, als de zorgvrager dit wil. Dit moet gebeuren vanaf het eerste contact met de gemeente en professionals. De kennis en inspraak van familie of vrienden bij het bepalen van vervolgstappen is van grote waarde.
9. We waarderen mantelzorg en vrijwilligerswerk als soortgelijke vormen van participatie. We zijn van mening dat de gemeente meer kan doen om vrijwilligers en mantelzorgers te helpen. Jonge mantelzorgers verdienen speciale aandacht. Hun mantelzorgtaken beïnvloeden hun leven en loopbaan in grote mate. Respijtzorg is een van de mogelijkheden om mantelzorgers te ondersteunen. Hierbij krijgen de mantelzorgers even lucht, doordat de zorgvrager tijdelijk ergens anders wordt opgevangen.
10. GroenLinks wil dat ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Samen met de bewoner moet gekeken worden welke aanpassingen hiervoor nodig zijn, wat betreft de woning en ondersteuning. Thuiszorg en wijkverpleging in Alphen aan den Rijn moeten worden versterkt in plaats van afgezwakt. Thuiswonende ouderen die tijdelijk extra hulp nodig hebben, moeten snel op een veilige plek terecht kunnen.
11. Elke dag van de week moeten dak- en thuislozen een aantal uur naar een dagopvang kunnen gaan. Het Open Venster zorgt dat dit kan. Voor deze opvang zijn vrijwilligers nodig, maar er zijn professionals nodig om hen te ondersteunen en begeleiden.
12. De komende jaren zetten we een goede maatschappelijke opvang op in Alphen aan den Rijn. Er moeten voldoende woonplekken zijn waar mensen tijdelijk terecht kunnen. Geen Alphenaar hoeft de

- nacht op straat door te brengen. Naast deze opvang moet er ondersteuning en zorg aangeboden worden, waardoor mensen hun leven weer op orde kunnen krijgen.
13. Er moet voldoende ruimte en aandacht blijven voor innovaties en verbeteringen in de jeugdzorg, WMO, maatschappelijke zorg en participatie op de arbeidsmarkt. Deze taken zijn in Alphen aan den Rijn geregeld via een aanbesteding. GroenLinks vindt dat deze aanbesteding gericht moet zijn op kwaliteit en resultaten. Er moet minder bureaucratie zijn. De gemeente moet hulpverleningsinstanties de tijd en ruimte geven om aan de kwaliteit en efficiëntie van zorg en hulpverlening te werken.
  14. GroenLinks wil dat er een goede klachtenregeling is voor inwoners die gebruik maken van jeugdhulp, WMO, participatiewet of maatschappelijke opvang. Onafhankelijke klachtenfunctionarissen moeten zorgen voor een goede en snelle afhandeling van de klacht.
  15. Binnen de aanbestedingen WMO en Jeugdhulp (en maatschappelijke zorg) moet er voldoende ruimte zijn voor kleine lokale zorgaanbieders, het zogeheten Right to Challenge. Dit is het principe dat burgers en maatschappelijke organisaties taken van de gemeente kunnen overnemen, als ze kunnen aantonen dat ze dit op een goede en betrouwbare manier kunnen doen. Ook moeten er voldoende garanties zijn voor het behoud van het Persoonsgebonden Budget (PGB).
  16. De gemeente ondersteunt bedrijven die mensen met een beperking in dienst nemen. De gemeente zorgt ervoor dat iedereen kan meedoen op de arbeidsmarkt en maakt hiervoor geld vrij. Het gemeentelijk leerwerkbedrijf is belangrijk voor mensen die moeilijk aan een baan komen. De gemeente maakt goede afspraken met scholen die het leerwerkbedrijf ondersteunen. Daarnaast geeft zij voorlichting aan werkgevers om vooroordelen tegen deze doelgroep weg te nemen.
  17. Beschutte werkplekken zijn voor sommige mensen de enige veilige manier van werken. Die mogelijkheid blijft daarom bestaan.
  18. De gemeente versterkt de lokale en regionale economie door innovatieve, duurzame en kleinschalige bedrijvigheid aan te trekken en/of regionale en duurzame banenplannen te ontwikkelen.
  19. De gemeente streeft er naar om zoveel mogelijk structureel werk aan te bieden in plaats van flexwerk. Daarom investeert de gemeente structureel in de ontwikkeling van haar eigen medewerkers.
  20. Bijstandsgerechtigden krijgen persoonlijke en passende ondersteuning om de kans op werk te vergroten, als het nodig is met loonkostensubsidie. Keuzevrijheid, waardering, ontplooiing, minder regels en meer ruimte om bij te verdienen staan daarbij voorop. Mensen krijgen geen boetes door onopzettelijke fouten. De gemeente werkt mee aan het onderzoek naar de mogelijkheden van een basisinkomen.
  21. Steeds vaker worden uitkeringsgerechtigden gedwongen om zonder loon werk te doen dat voorheen werd betaald. Daarom onderzoekt de gemeente systematisch of er verdringing plaatsvindt van betaald werk.
  22. GroenLinks wil dat de gemeente armoede tegengaat. Het bestaan van voedselbanken toont aan dat die noodzaak er is. Het doel is dat steeds meer mensen op eigen benen kunnen staan, zodat de voedselbank minder nodig is. Door het aanstellen van een armoederegisseur wordt de armoede beter in beeld gebracht. Ook zijn er steeds meer inwoners met problematische schulden. De gemeente moet hen ondersteunen met schuldhulpverlening.
  23. Burgers worden actief geïnformeerd over het recht op gemeentelijke voorzieningen en niet-gebruik daarvan wordt zoveel mogelijk voorkomen.

24. De gemeenteraad moet in grote lijnen het beleid van Tom in de buurt schetsen en de organisatie aan reële resultaatverplichtingen binden.

Speerpunten :

- **Wij willen dat iedere bewoner de ondersteuning, opvang of jeugdhulp krijgt die nodig is.**
- **De kwaliteit van zorg en ondersteuning is belangrijker dan het terugbrengen van kosten.**

4. Iedereen hoort erbij en doet mee

Alphen aan den Rijn is een gemeente waar veel gebeurt. Er is een actief verenigingsleven en er worden veel evenementen georganiseerd. GroenLinks juicht dit toe, omdat dit de samenleving bij elkaar houdt. Dat is extra belangrijk omdat de tegenstellingen in de samenleving toenemen. Veel mensen vrezen de toekomst en zien Europa en de opvang van vluchtelingen als een bedreiging. Het is belangrijk dat we in onze gemeente het gesprek blijven aangaan onder het mom 'niet schreeuwen, maar praten'.

Gastvrije en diverse gemeente

In Alphen zijn veel vluchtelingen op een goede manier opgevangen. Veel Alphenaren hielpen de vluchtelingen om zich thuis te voelen in onze gemeente. GroenLinks vindt het noodzakelijk dat ook de opvanglocaties plaatsen zijn waar alle vluchtelingen zich veilig en welkom voelen. Dit geldt in het bijzonder voor mensen met een LHBT-achtergrond (lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender), die niet altijd door andere vluchtelingen worden geaccepteerd. GroenLinks vindt het belangrijk dat hun veiligheid wordt gegarandeerd. Mensen van alle genders en geaardheden moeten zich welkom voelen in Alphen aan den Rijn. Voor GroenLinks is het onacceptabel dat er onderscheid wordt gemaakt naar gender, levensbeschouwing, geaardheid of kleur.

Een democratische gemeente

Het is belangrijk dat de gemeente meer in gesprek gaat met de inwoners van Alphen aan den Rijn. De overheid is geen anoniem antwoordapparaat, maar is dienstbaar aan ons allemaal. Als inwoners ideeën hebben moeten we uitgaan van de mogelijkheden in plaats van de onmogelijkheden. Daarbij moet het vertrouwen tussen overheid en inwoners centraal staan. Nog te vaak lopen initiatiefnemers tegen een muur van wantrouwen en regels op. Dit is niet alleen demotiverend voor burgers en ondernemers, maar kost ook veel geld, vanwege de ambtenaren die alles moeten controleren. We moeten terug naar de menselijke maat.

GroenLinks staat voor een open en transparante democratie waarin mensen zich herkennen. Eén keer in de vier jaar stemmen is te weinig. Burgers krijgen nieuwe vormen van zeggenschap. We omarmen burgerinitiatieven en plannen van burgers die zelf aan de slag willen met maatschappelijke vraagstukken. De overheid is dienstbaar, bereikbaar en herkenbaar. Burgers en journalisten krijgen meer recht op informatie. De beïnvloeding van politici en beleidsmakers door lobbyisten wordt inzichtelijk gemaakt en aan banden gelegd.

De bindende kracht van kunst, cultuur en sport

De menselijke maat helpt ook om Alphen te laten bruisen. Sport, muziek, kunst en cultuur floreren in een gemeente waar initiatieven worden gestimuleerd. Dit zorgt ervoor dat mensen samenkomen en op een open manier naar de wereld leren kijken. Samen leven is samen beleven. Evenementen als het Zomerspektakel, carnaval, Trekkertrek, luilakvoetbal, de Oldtimerdag, de kunstroutes, Hoekstock, de jaarmarkt, het Bevrijdingsfestival, de 20 van Alphen, het Tentfeest in Aarlanderveen, het Dorpsfeest in Zwammerdam en de Avondvierdaagse van Benthuizen zijn daarom cruciaal. Het is niet alleen voor

evenementen, maar ook voor sport, klassieke en moderne muziek, kunst en (jongeren)-cultuur belangrijk om een fysieke plek te hebben. Bestaande plekken als Parkvilla, de Cube, Flora, theater Castellum, Start, het Stek en Max moeten we koesteren. Na het sluiten van het Kasteel missen veel mensen een poppodium in Alphen aan den Rijn. Daarom zijn we blij dat onze motie om Castellum en Parkvilla geschikt te maken als poppodium is aangenomen. Het is belangrijk dat er een duidelijk en overkoepelend cultuurbeleid is, waarbij voorzieningen elkaar versterken en er voor iedere burger iets te halen is.

Het belang van ondernemers

Ondernemers zijn belangrijk voor een levenskrachtige gemeente: zij zorgen voor werk en ontwikkeling van de economie. Door samen te werken zorgen gemeente en ondernemers voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en startups. Citymarketing is één van de manieren om te zorgen dat Alphen aan den Rijn aantrekkelijk is voor bedrijfsleven, burgers en bezoekers. Alphen aan den Rijn wil zich profileren als *Groene stad met lef*. Graag zien wij dat vertaald in herkenbare beelden. Archeon en het Groene Hart kunnen daaraan een belangrijke bijdrage leveren. Een ondernemersfonds kan investeren in evenementen en andere gemeenschapsvoorzieningen. De gemeente helpt bedrijven duurzamer te worden en werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

Monumentaal verleden

Erfgoed is het visitekaartje van een gemeente, ook van Alphen aan den Rijn. Het vormt het cement in de samenleving en is een belangrijke economische factor. Erfgoed geeft de gemeente een gezicht, brengt geld in het laatje, brengt mensen samen, maakt een gemeente duurzaam en het levert natuurlijke unieke locaties op. De Erfgoedvisie Alphen aan den Rijn sluit daarbij aan.

De Nieuwe Muziekschool zit momenteel nog in het oude raadhuis van Alphen aan den Rijn. GroenLinks is daar blij mee. Het is mooi dat op deze manier een monumentaal gebouw een publieke functie heeft. Wij zien graag dat monumentale gebouwen, zoals de oude raadhuizen van Boskoop en Alphen aan den Rijn, de oude Coca-colafabriek en de watertoren in Boskoop een publieke functie houden of krijgen en waar nodig worden opgeknapt. Monumentale gebouwen hebben veel uitstraling en geven eigenheid en sfeer aan onze gemeente. Dit is belangrijk voor de identiteit van onze gemeente. Het Romeinse verleden is een andere manier om de identiteit van onze gemeente te versterken. GroenLinks heeft er mede voor gezorgd dat Archeon verder kan uitbreiden en plek krijgt voor de Zwammerdam-schepen. Dit werelderfgoed zet Alphen aan den Rijn op de kaart, zowel binnen als buiten Nederland. GroenLinks ziet graag dat het Romeinse verleden nog meer wordt ingezet in de citymarketing.

PROGRAMMAPUNTEN

1. De gemeente voert een actief beleid om meer divers personeel aan te trekken dat een goede afspiegeling van de samenleving vormt. Dit geldt vooral voor publieke topfuncties. Bij de eerste selectieronde wordt het de norm om niet op naam te selecteren.
2. Wij trekken extra geld uit voor kunst, cultuur en sport.
3. We investeren in een poppodium in Alphen aan den Rijn. De gemeente ondersteunt muzikale activiteiten voor allerlei doelgroepen.
4. Theater Castellum moet net als Parkvilla meer een huis van de stad worden. Daarvoor moet het theater genoeg subsidie krijgen, maar wel met een laagdrempelige programmering. Popmuziek, kunst en maatschappelijke activiteiten moeten in Castellum letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen.
5. De bibliotheek moet zowel in Alphen aan den Rijn als in de verschillende kernen een belangrijke ontmoetingsplek zijn. Naast boeken, kranten en tijdschriften moeten inwoners ook digitaal informatie kunnen blijven vinden.
6. We zijn blij dat het gemeentearchief een plek krijgt in de nieuwe bibliotheek en toegankelijker en aantrekkelijker wordt. Inwoners moeten op een laagdrempelige manier kennis kunnen maken met de geschiedenis in onze regio.
7. Kinderen hebben recht op cultuur. Voor kunst,- cultuur- en muziekonderwijs komt structureel meer geld beschikbaar. Op die manier kunnen kinderen en jongeren kennis maken met kunst door zowel zelf creatief bezig te zijn als de creativiteit van anderen te bevorderen.
8. In samenwerking met de ondernemers in de gemeente moet de gemeente werken aan een uitbreiding van de plaatselijke evenementen. Op deze manier bereiken we het niveau van vergelijkbare gemeenten, zoals Gouda. Uitgangspunt daarbij is Alphen aan den Rijn als Groene stad met lef.
9. De begeleiding en de opvang van vluchtelingen en statushouders in Alphen aan den Rijn kan beter worden afgestemd, via een coördinatiepunt dat deel uitmaakt van het gemeentelijke Serviceplein. Zo kunnen zowel zorg- en hulpverlenende organisaties als vrijwilligers hun werk beter doen. Er komen toegankelijke trajecten die statushouders in staat stellen minimaal een startkwalificatie te behalen, zodat zij makkelijker zelfredzaam kunnen worden.
10. Omdat zogenaamde illegale asielzoekers bijna nergens terecht kunnen, hebben enkele gemeenten een opvanglocatie ingericht. GroenLinks vindt dat er ook in de gemeente Alphen aan den Rijn een kleinschalige opvang voor deze doelgroep moet komen.
11. Het is belangrijk dat Alphen aan den Rijn een aantrekkelijke plek is voor jongeren om te wonen, ook tijdens of na hun studie. Daarom is het belangrijk dat er genoeg plekken zijn om uit te gaan, muziek te maken, te sporten en te wonen. Alphen aan den Rijn moet geen grijze, ingedutte stad worden, maar bruisen, bewegen en swingen. Er moet een jongerencentrum komen, waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten.
12. Ouderen verdienen niet alleen betere zorg, maar ook een betere plek in de samenleving. De gemeente stimuleert evenementen en bijeenkomsten die geschikt zijn voor ouderen. Ouderen moeten de kans krijgen om in hun huis te blijven wonen, maar óók om te kunnen wonen in woongemeenschappen, waarbij voorzieningen en zorg dichtbij worden georganiseerd.

13. GroenLinks wil een betere structurele inspraak, beginspraak en participatie bij kleine en grote gemeentelijke projecten.
14. We moedigen het Right to Challenge aan. Dit betekent dat maatschappelijke organisaties vanuit wijken en buurten taken van de gemeente kunnen overnemen, als ze kunnen aantonen dat ze dit op een goede en betrouwbare manier kunnen doen. Zo versterken we betrokkenheid onder bewoners.
15. Bij een gemeentelijk referendum verlagen wij de ondergrens en bieden wij de mogelijkheid om digitaal te stemmen om directe democratie te bevorderen
16. We willen meer wijkagenten zodat er een betere preventie en bestrijding is van criminaliteit en overlast.
17. GroenLinks wil meer voorlichting over de gelijkheid van vrouwen en mannen, minderheden en LHBT's. In situaties van acute dreiging kunnen kwetsbare groepen tijdelijk in aparte opvang worden geplaatst.
18. De gemeente bevordert burgerschap onder alle bevolkingsgroepen, niet slechts onder nieuwkomers.

Speerpunten

- **We betrekken bewoners zo veel mogelijk bij gemeentelijke besluitvorming en belonen initiatieven die onze gemeente mooier maken.**
- **We willen meer ruimte voor sport, kunst en cultuur, met name popmuziek.**

5. Prettig wonen in wijken en kernen

Prettig wonen betekent zelf kiezen hoe en waar je woont, voor een betaalbare prijs, met een schone omgeving en bereikbare voorzieningen. Te veel mensen wonen nu niet zo. Wachtlijsten voor sociale huurwoningen zijn lang, huren zijn hoog, koophuizen zijn duur. Herrie en luchtvervuiling bedreigen onze gezondheid. Het landschap wordt lelijk door snelwegen, wilde bebouwing en grijze kantoren. Het denken in geld regeert, ook bij de inrichting van onze leefomgeving.

GroenLinks wil harde afspraken met woningbouwcorporaties, zodat zij voldoende sociale woningen bouwen. Óók voor ouderen en mensen met een beperking, die een aangepaste woning nodig hebben. Woningbouwcorporaties en zorgverleners trekken hierin gezamenlijk op. Met projectontwikkelaars maken we afspraken over de bouw van voldoende huurwoningen voor mensen met een middeninkomen én over betaalbare koopwoningen. Wij willen voorkomen dat er straks alleen nog wijken zijn voor hoge en voor lage inkomens. Verder willen we alleen nog energiezuinige woningen bouwen. Dat is niet alleen goed voor de portemonnee van de bewoners, maar ook voor het klimaat.

We kiezen voor groene buurten met schone lucht en veilige straten, waar onze kinderen gezond kunnen opgroeien. Als je in de stad woont, zijn er speeltuinen en parken in de buurt. Als je in een dorp woont, zijn voorzieningen goed bereikbaar.

Vitale kernen

Onze gemeente bestaat uit verschillende kernen die elk hun eigen karakter hebben. Het is belangrijk dat onze kernen Aarlanderveen, Benthuizen, Boskoop, Hazerswoude-Dorp, Hazerswoude Rijndijk, Koudekerk aan den Rijn en Zwammerdam de ruimte krijgen en vitaal blijven. Dit betekent dat er voldoende woningbouw is voor de eigen bevolkingsgroei en zo nodig voor nieuwe inwoners. Dat moet in evenwicht zijn met andere woningbouwplannen, waardoor er geen ongewilde concurrentie ontstaat. Elk kern heeft recht op een eigen gemeenschapsruimte, een eigen winkelcentrum voor dagelijkse boodschappen en andere voorzieningen die passen bij de grootte van de gemeenschap.

Aarlanderveen

In Aarlanderveen zijn betaalbare woningen voor jongeren en aangepaste woningen voor ouderen nodig. Nieuwbouw dient goed aan te sluiten bij het landelijke karakter van het dorp. Daarnaast is het van belang voor de dorpsgemeenschap om jongeren aan het dorp te binden. Voorzieningen als de basisschool en de huisarts blijven op die manier behouden.

Benthuizen

In Benthuizen is er behoefte aan een pinautomaat en een zelfstandige apotheek, in plaats van een uitgiftepunt. Woningen voor ouderen en jongeren moeten de levensvatbaarheid van Benthuizen verbeteren. Voor de leefbaarheid is het van belang dat er voldoende voorzieningen in het dorp blijven.

Boskoop

De verkeerssituatie in Boskoop is zo uit de hand gelopen dat we kunnen spreken van een verkeersinfarct. Het is uitermate belangrijk dat de gemeente de leiding neemt in het zoeken naar oplossingen daarvoor. Wij zien een uitweg voor het doorgaande Oost-Westverkeer over de Gouwe in de aanleg van een Oost-Westverbinding aan de noordzijde van Boskoop ter hoogte van de Halve Raak, met een verbinding naar het ITC-terrein. Deze weg zou volledig door kwekerijgebied lopen. Wij zijn tegen de Verlengde Bentwoudlaan en de aanleg van een weg door het Gouwebos, omdat deze wegen schade aanrichten en de problemen niet oplossen.

Samen met de dorpskernwinkeliers wordt op korte termijn een plan voor Centrum-Zuid ontwikkeld en uitgevoerd, wat het winkelcentrum een nieuwe impuls kan geven. De strook grond tussen het Wellant College en Laag Boskoop, ten westen van de Parklaan, moet bomengebied blijven. Wij zijn tegen de aanleg van volkstuinten of woningbouw op deze plaats. Er moet een betere busverbinding komen van Boskoop-Oost met Alphen-Stad.

Hazerswoude-Dorp

De verkeerssituatie op het kruispunt Dorpsstraat – Gemeneweg is een steeds groter probleem, dat zelfs regionale proporties heeft aangenomen. GroenLinks is voorstander van een integraal verkeersplan voor het N207-zuid gebied. In dit plan kan een nieuwe Oost-Westverbinding aan de Noordzijde in Boskoop de problemen in dit dorp oplossen. De N209 door Hazerswoude-Dorp wordt verkeersluw gemaakt. Doorgaand verkeer vanuit Zoetermeer wordt geweerd. Een omleidingsweg zou een te grote aantasting van het prachtige polderlandschap betekenen.

Hazerswoude-Rijndijk

Deze kern krijgt in 2018 een station waarover veel is gediscussieerd. Wij houden de gevolgen van de aanleg van het station voor de directe omgeving nauwlettend in de gaten.

Koudekerk aan den Rijn

De bevolking in deze kern verouderd sneller dan in andere kernen. Woningbouw voor starters, jonge gezinnen en senioren, maar ook maatschappelijke voorzieningen, zoals het winkelcentrum, parken, speeltuinen en het MFC-centrum De Ridderhof, kunnen die ontwikkeling tegengaan.

Zwammerdam

Ook in Zwammerdam zijn nauwelijks betaalbare woningen voor jongeren. Er zijn ook woningen nodig voor ouderen, die immers steeds langer zelfstandig blijven wonen. GroenLinks wil dat er voor deze doelgroepen wordt gebouwd in plaats van voor mensen afkomstig van buiten het dorp, die duurdere woningen willen. Ook voorzieningen zoals een nieuw buurt- of dorpshuis, een uitleenpunt voor boeken en beter openbaar vervoer zijn belangrijk voor de leefbaarheid in deze kern.

Programmapunten

1. GroenLinks wil op korte termijn de woningnood voor studenten, starters en mensen met een middeninkomen aanpakken. Dit doen we door, in samenspraak met sociale investeerders, het vele leegstaande vastgoed in de gemeente te transformeren tot betaalbare huurwoningen in het lagere en middensegment van de particuliere sector. Prestatieafspraken worden gemaakt op basis van duidelijke woningbehoeften. Speculatie van projectontwikkelaars wordt beteugeld. De gemeente stelt goedkope bouwgrond ter beschikking voor goedkope huur- en koopwoningen. Levensbestendig en integraal bouwen wordt standaard.
2. Woonwijken moeten toegankelijk zijn voor alle inkomensgroepen. De gemeente moet gemengde woningbouw afdwingen bij woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars. Zo is er voldoende gevarieerd aanbod, voor jong en oud, voor arm en rijk, voor kopers en huurders.
3. We verbeteren de leefbaarheid door voor voldoende groen en parken te zorgen. In bebouwd gebied komen groene daken, groene gevels en tuinen voor onder meer voor stadslandbouw.
4. Verkeersveiligheid krijgt meer aandacht. De veiligheid van fietsers en voetgangers binnen de bebouwde kom krijgt prioriteit. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om snorscooters, mét helmplicht, te verbannen van het fietspad naar de rijbaan. Op rotondes dienen fietsers voorrang te krijgen. Tegelijk moet het toezicht op de naleving van het fietsen met voldoende verlichting worden bevorderd.
5. Gemeenschapsvoorzieningen in de kernen, zoals multifunctionele centra en bibliotheken, krijgen vanuit de gemeente steun om te blijven voortbestaan.
6. Voorzieningen voor jongeren moeten nadrukkelijk deel uitmaken van de gemeenschapsvoorzieningen, zodat wonen voor deze doelgroep in de gemeente ook aantrekkelijk blijft.
7. We bevorderen veiligheid en rechtsbescherming. Met meer wijkagenten in de wijken wordt gewerkt aan preventie en bestrijding van criminaliteit en overlast. Jeugdbendes en andere criminele groepen worden hard aangepakt.
8. We zijn terughoudend met cameratoezicht. Het middel kan incidenteel worden ingezet voor meer veiligheid, vooral in het centrum.

Speerpunten

- **Het centrale winkelgebied is in de stadskern Alphen, terwijl in elke wijk en kern een eenvoudig winkelcentrum is voor dagelijkse boodschappen.**
- **Woningbouw moet voorzien in de behoefte van bewoners van zowel de stad Alphen aan den Rijn als de omliggende kernen.**

De 10 speerpunten voor GroenLinks Alphen aan den Rijn

1. We koesteren de groene ruimte in de gemeente, als er gebouwd moet worden kiezen we voor de locatie met de laagste natuurwaarde.
2. We bevorderen een rijkdom aan planten en dieren en behandelen alles wat leeft met respect.
3. Wonen, werken en verkeer moeten zo snel mogelijk energieneutraal worden.
4. De gemeente spoort bedrijven en burgers aan tot hergebruik van materialen en apparaten.
5. Wij willen wil dat iedere bewoner de ondersteuning, opvang of jeugdhulp krijgt die nodig is.
6. De kwaliteit van zorg en ondersteuning is belangrijker dan het terugbrengen van kosten.
7. We betrekken inwoners zo veel mogelijk bij gemeentelijke besluitvorming en belonen initiatieven die onze gemeente mooier maken.
8. We willen meer ruimte voor sport, kunst en cultuur, met name popmuziek.
9. Het centrale winkelgebied is in de stadskern Alphen, terwijl in elke wijk en kern een eenvoudig winkelcentrum is voor dagelijkse boodschappen.
10. Woningbouw moet voorzien in de behoefte van bewoners van zowel de stad Alphen aan den Rijn als de omliggende kernen.

DE PROGRAMMACOMMISSIE

De basis voor dit verkiezingsprogramma is gelegd door de programmacommissie, bestaande uit Albert Dorrestein (voorzitter), Erik van Zuylen en José Huls. Sara de Waal zorgde voor de eindredactie. De programmacommissie dankt de werkgroepen van GroenLinks, de fractie, het bestuur en experts van binnen en buiten GroenLinks voor hun waardevolle inbreng.

DE KANDIDATEN VOOR DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2018

1	René Driesen	Alphen aan den Rijn
2	Marijke Kottenhagen	Alphen aan den Rijn
3	Erik van Zuylen	Alphen aan den Rijn
4	José Huls	Alphen aan den Rijn
5	Wouter van Kleef	Alphen aan den Rijn
6	Pauline Dries e/v Hoogeveen	Boskoop
7	Kim Horn	Alphen aan den Rijn
8	Sara de Waal	Alphen aan den Rijn
9	Frits Teule	Alphen aan den Rijn
10	Danny Zwerck	Alphen aan den Rijn
11	Dirk Kuijper	Hazerswoude - Rijndijk
12	Albert Dorrestein	Koudekerk aan den Rijn
13	Wim van Breemen	Boskoop
14	Mariëtte Giessen	Boskoop
15	Wout Wegerif	Boskoop
16	Veronica Kolster	Boskoop
17	Maartje Noordermeer	Koudekerk aan den Rijn
18	Cora Heemskerck	Alphen aan den Rijn
19	Gerard Thuis	Boskoop
20	Anna Kanbier-Meijjs	Alphen aan den Rijn
21	Hans Meerburg	Hazerswoude-Dorp
22	Wil Klaassen	Alphen aan den Rijn
23	Jan Delhaas	Alphen aan den Rijn
24	Ludo Stellingwerff	Boskoop
25	Xavier Crolla	Boskoop
26	Bart Dekkers	Alphen aan den Rijn
27	Ella Noordhoek	Alphen aan den Rijn
28	Silvia van Wagendonk	Alphen aan den Rijn
29	Gerda Klapper-Dane	Alphen aan den Rijn
30	Jaco Hogendoorn	Boskoop
31	Michel Verbeek	Boskoop
32	Piet Hoogerbrugge	Boskoop
33	Martin Wijnans	Alphen aan den Rijn

